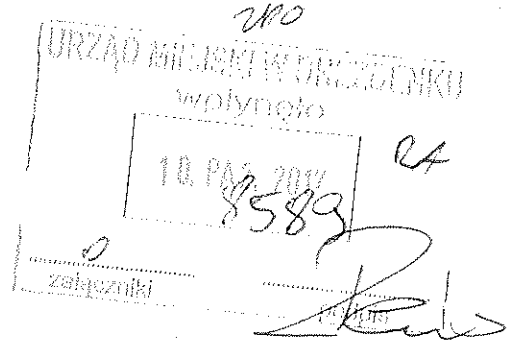

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.004.5.2017
I/17/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	V/17/004 – Zapewnienie przez gminy bezpieczeństwa w miejscach wykorzystywanych do kąpielii w województwie lubuskim.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontrolerzy	1. Zdzisław Szafranski, główny specjalista, upoważnienie do kontroli nr LZG/97/2017 z dnia 7 lipca 2017 r. 2. Tomasz Przybysz, inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr LZG/98/2017 z dnia 7 lipca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Drezdenku, ul. Warszawska 1, 66-530 Drezdenko (dalej: Urząd lub Gmina).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Pietruszak – Burmistrz Drezdenka. (dowód: akta kontroli str. 5-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Ocena ogólna¹

Gmina nie zapewniła² wystarczającego bezpieczeństwa w miejscach wykorzystywanych do kąpielii (dalej: MWDK). Były one oznakowane w sposób niewystarczający, nie zapewniono wymaganego wyposażenia oraz kontroli przez ratowników posiadających przeszkolenie Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego lub podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego. Pozytywnie należy ocenić fakt, że Urząd zlecał wykonanie badań wody, w wyniku których państwowy powiatowy inspektor sanitarny każdorazowo stwierdzał jej przydatność do kąpielii. Gmina prowadziła działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa na obszarach wodnych. Na terenie Gminy działał również regionalny system powiadamiania i ostrzegania o zdarzeniach mogących zagrażać życiu lub zdrowiu mieszkańców i turystów

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość działań podejmowanych przy wyznaczeniu miejsc wykorzystywanych do kąpielii

Opis stanu faktycznego

Na terenie Gminy funkcjonują dwa MWDK³ zarządzane przez Urząd Miejski w Drezdenku, położone nad jeziorem Łubowo w miejscowościach Lubiewo i Zagórze. Właścicielem wody jest Skarb Państwa a przyległego gruntu Gmina Drezdenko.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Okres objęty kontrolą: lata 2016 i 2017 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) oraz okres wcześniejszy w zakresie zdarzeń i danych niezbędnych do dokonania ocen

³ Przez miejsce wykorzystywane do kąpielii rozumie się wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, niebędący kąpieliskiem i wykorzystywany do kąpielii, zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne.

W latach 2016-2017 Burmistrz Drezdenka odpowiadając na pisma Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drezdenku, poinformował o wyznaczeniu MWDK w Lubiewie i Zagórzcu.

(dowód: akta kontroli str. 9-15)

Burmistrz nie dokonał natomiast zgłoszenia Staroście Strzelecko-Drezdeneckiemu wyznaczenia MWDK, stosownie do art. 123a ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo wodne⁴.

Burmistrz Drezdenka przyznał, iż nie dokonano takiego zgłoszenia i wyjaśnił, że brak zgłoszenia wynikał z faktu, iż żaden z pracowników nie zwrócił uwagi na zmiany przepisów i konieczność zgłoszenia MWDK do właściwego starosty.

(dowód: akta kontroli str. 18-20, 23-24)

Gmina Drezdenko zawarła w dniu 24 maja 2012 r. z Województwem Lubuskim – Lubuskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze umowę nr 22/2012, której przedmiotem było oddanie do użytkowania części gruntów pokrytych wodami jeziora Lubowo stanowiących własność Skarbu Państwa do celów związanych z działalnością służącą uprawianiu rekreacji, turystyki i sportów wodnych – budowa i ulokowanie na jeziorze dwóch pomostów pływających.

(dowód: akta kontroli str. 25-28)

Uwaga dotycząca badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że uzasadnione jest dokonanie, przed rozpoczęciem kolejnego sezonu, zgłoszenia MWDK Staroście, co pozwoli temu organowi na aktualizację prowadzonej ewidencji miejsc wykorzystywanych do kąpieli.

Ustalona nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

1. Gmina jako organizator MWDK, nie uzyskała zgody właściciela wody na podjęcie się zorganizowania miejsca wykorzystywanego do kąpieli w Zagórzcu, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7a ustawy Prawo wodne.

Burmistrz Drezdenka wyjaśnił, iż Gmina 24 maja 2012 r. zawarła umowę użytkowania wody z Województwem Lubuskim – Lubuskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze. Z uwagi na fakt, iż MWDK w Zagórzcu i Lubiewie położone są nad tym samym jeziorem, pracownicy urzędu byli przekonani, że umowa dotyczy całego akwenu a nie tylko MWDK w Lubiewie.

(dowód: akta kontroli str. 23-24, 25-28)

Ocena cząstkowa

Działania podejmowane przy wyznaczaniu miejsca wykorzystywanego do kąpieli nie były w pełni prawidłowe. Gmina nie uzyskała bowiem zgody właściciela wody na zorganizowanie MWDK w Zagórzcu.

2. Prawidłowość badań jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli.

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2016-2017 roku przed rozpoczęciem funkcjonowania MWDK w Lubiewie i Zagórzcu, Gmina wykonała badania jakości wody. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Drezdenku pobrali próbki wody odpowiednio w dniach 15 czerwca 2016 r. oraz 12 czerwca 2017 r. Badanie przeprowadziła Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp.

⁴Dz. U. z 2017 r., poz. 1121, ze zm.

Badania jakości wody zostały przeprowadzone w terminie⁵ zgodnym z art. 34d ust 1 ustawy Prawo wodne. W latach 2016-2017 jakość wody badana była również w trakcie funkcjonowania MWDK (pobranie próbek wody nastąpiło 24 sierpnia 2016 r. oraz 23 sierpnia 2017 r.).

W każdym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drezdenku stwierdził, że jakość wody odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpiei⁶.

Badania jakości wody w ww. MWDK prowadzono i dokumentowano zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpiei.

(dowód: akta kontroli str. 29-67)

2.2. Burmistrz Drezdenka poinformował, iż organizator ww. MWDK dokonuje oceny wzrokowej co tydzień, sprawdza czystość i porządek na plaży oraz w wodzie. Czynności te nie są dokumentowane.

(dowód: akta kontroli str. 18-20)

Powiatowy inspektor sanitarny nie przeprowadzał w MWDK kontroli urzędowej, o której mowa w art. 34d ust. 6 oraz 163 ust. 2 ustawy Prawo wodne.

(dowód: akta kontroli str. 29-67)

W czerwcu i sierpniu 2016 r. oraz w czerwcu 2017 r. w ww. MWDK zostały przeprowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Drezdenku kontrole, które objęły swoim zakresem przedmiotowym m.in. stan sanitarno-higieniczny obiektu, gospodarkę wodno-ściekową oraz gospodarkę odpadami. Ww. kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 68-91)

W dniu 9 września 2016 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Drezdenku na podstawie zgłoszenia mieszkańców, wszczęła kontrolę interwencyjną w MWDK w Lubiewie. W trakcie kontroli (protokół kontroli nr. HK.533.04.03.2016 z 9 września 2016r.) nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 92-95)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Zapewniono prawidłowość badania jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpiei.

3. Prawidłowość prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa w miejscach wykorzystywanych do kąpiei.

Opis stanu
faktycznego

3.1. MWDK w Lubiewie i Zagórzcu są nieogrodzone, prowadzące do nich drogi dojazdowe są utwardzone. Znajdują się tam pomosty stałe (Zagórze) i pływające (Lubiewo). W bezpośrednim sąsiedztwie ww. MWDK umieszczono tablice

⁵ Organizator miejsca wykorzystywanego do kąpiei wykonuje badanie jakości wody nie wcześniej niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia jego funkcjonowania oraz przynajmniej raz w trakcie jego funkcjonowania, a także każdorazowo w przypadku wzrokowego stwierdzenia zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się tam osób.

⁶ Dz.U. z 2016 r., poz. 1602.

informacyjne, które zawierały m.in. informacje wymagane⁷ przepisem § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli⁸.

Na tablicach umieszczonych w ww. MWDK, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych⁹, podano informacje dotyczące zasad korzystania oraz ograniczeń w korzystaniu z MWDK.

(dowód: akta kontroli str. 96-117)

3.2. W 2016 r. komisja w skład której weszli: pracownicy Kontrolowanego, policjant z Komisariatu Policji w Drezdenku oraz instruktor nurkowania i ratownik WOPR, przeprowadziła przegląd obszarów wodnych gminy Drezdenko oraz dokonała analizy zagrożeń miejsc niebezpiecznych. Komisja zidentyfikowała potencjalnie niebezpieczne miejsca w tym dwa w których zaproponowano ustawienie znaków „kąpiel zabroniona” (z uwagi na utrudniony dostęp do akwenu a tym samym brak możliwości udzielenia bezzwłocznie pomocy).

(dowód: akta kontroli str. 118, 119-134)

Miejsca te nie zostały oznakowane. Burmistrz poinformował, iż nie zostały oznakowane, ponieważ jeziora te znajdują się w głębi lasu, są trudno dostępne i korzystają z nich sporadycznie wędkarze. Jednocześnie Burmistrz zadeklarował, iż analiza zostanie zweryfikowana pod kątem wskazania jezior w których zwyczajowo kąpią się ludzie w celu ich ewentualnego oznakowania.

(dowód: akta kontroli str. 23-24, 168-170)

3.3. Burmistrz Drezdenka poinformował m.in., iż w ramach działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących m.in. bezpieczeństwa na obszarach wodnych prowadzone były w podległych jednostkach działania edukacyjne min. w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy im. Ks. J. Tischnera w Drezdenku wraz z filiami bibliotecznymi pt. „Bezpiecznie się bawimy, zdrowie i życie chronimy” www.drezdenko.pl/2962,wakacje-w-bibliotece-2017.html.

(dowód: akta kontroli str. 18-20, 135)

3.4. Na terenie Gminy działa Gminny SMS, system powiadamiania i ostrzegania mieszkańców o zbliżających się zagrożeniach.

(dowód: akta kontroli str. 18-20, 171)

3.5. W latach 2016-2017 dokonywano oczyszczania powierzchni dna obszaru przeznaczonego do kąpeli lub pływania. Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza dno jeziora w MWDK w Lubiewie i Zagórzcu czyszczone było na podstawie umów podpisanych z Centrum Integracji Społecznej. Czynności te nie były dokumentowane. Ponadto w 2016 r. prowadzona była akcja społeczna dotycząca uprzątnięcia dna jeziora w MWDK w Lubiewie. Do akcji przyłączyły się dwa centra nurkowe CN Marlin Plus i CN Palia Dive

(dowód: akta kontroli str. 21-22, 136-143, 144-145)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli, biorąc pod uwagę zadeklarowane działania, wnosi, aby przed rozpoczęciem kolejnego sezonu, Urząd odpowiednio oznakował miejsca

⁷ Napis „miejsce wykorzystywane do kąpeli” i jego nazwa, nazwa, adres i numer telefonu organizatora miejsca wykorzystywanego do kąpeli, adres i numer telefonu właściwego państwowego inspektora sanitarnego kontrolującego miejsce wykorzystywane do kąpeli, bieżąca ocena jakości wody, informacja o okresie, na jaki miejsce wykorzystywane do kąpeli zostało zorganizowane.

⁸ Dz. U. z 2016 r., poz. 2082.

⁹ Dz.U. z 2016, poz. 656, ze zm.

Ustalono
nieprawidłowości

wytypowane jako niebezpieczne.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W MWDK w Lubiewie i Zagórze nie wytyczono stref dla umiejących i nieumiejących pływać wraz z pasem bezpieczeństwa, nie wydzielono brodzików dla dzieci, a także nie oznaczono głębokości wody poprzez zamieszczenie tabliczek informujących o głębokości wody na pomostach lub bojach. Stanowi to naruszenie przepisów § 2 ust. 1-3 i ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag¹⁰

(dowód: akta kontroli str. 96-117)

Burmistrz Drezdenka wyjaśnił, iż brak oznakowania miejsc wyznaczonych do kąpieli wynika z niedopatrzenia pracowników. Pracownicy zostali zobowiązani do niezwłocznego dostosowania miejsca wykorzystywanego do kąpieli do wymogów ww. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 18-20)

2. W trakcie oględzin ustalono, iż w MWDK (Lubiewo i Zagórze) Gmina nie zamieściła informacji dotyczących sposobu powiadamiania o wypadkach wraz z numerami alarmowymi. Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych zarządzający wyznaczonym obszarem wodnym umieszcza, w ogólnie dostępnym miejscu, informacje dotyczące sposobu powiadamiania o wypadkach wraz z numerami alarmowymi.

(dowód: akta kontroli str. 96-117)

Burmistrz Drezdenka wyjaśnił, iż nieumieszczenie ww. informacji na terenie MWDK było wynikiem niedopatrzenia.

(dowód: akta kontroli str. 21-22)

3. Urząd nie zapewnił stałej kontroli MWDK przez ratowników wodnych. Ponadto w MWDK w Zagórze brak było stanowiska do obserwacji wyznaczonego obszaru wodnego. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 2 i 3 ww. ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, do obowiązków zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym należy zapewnienie stałej kontroli wyznaczonego obszaru wodnego przez ratowników wodnych oraz utworzenie stanowiska do obserwacji wyznaczonego obszaru wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 96-117)

Burmistrz Drezdenka wyjaśnił, iż pracownik który w tym okresie zajmował się obsługą miejsc wykorzystywanych do kąpieli podjął próbę pozyskania ratowników. Rozmowy z ratownikami prowadzone były telefonicznie. Pracownik nie znalazł żadnego ratownika, który podjąłby się kontroli i ochrony tych miejsc. Prowadzone czynności nie zostały udokumentowane. Została zapewniona ochrona miejsca wykorzystywanego do kąpieli w miejscowości Lubiewo w okresie wakacyjnym w soboty i niedziele przez firmę ochroniarską, której

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 286.

pracownicy winni mieć ukończony kurs pomocy przedmedycznej do udzielania pomocy osobie poszkodowanej.

Burmistrz poinformował także, iż w sprawie przyszłego sezonu podjęto już rozmowy z WOPR w Gorzowie Wlkp. Wstępnie ustalono, iż cały sprzęt, wyposażenie oraz ratowników ma zapewnić WOPR. W przypadku braku stanowiska do obserwacji w MWDK w Zagórz, Burmistrz wyjaśnił, iż ma ono zostać utworzone przy okazji planowanego na 2017 r. remontu pomostu.

(dowód: akta kontroli str. 18-20, 21-22)

4. Burmistrz Drezdenka nie zapewnił wyposażenia ww. MWDK w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne. Obowiązek wyposażenia MWDK w ww. sprzęt wynika z treści § 2 ust 2 i § 3 ust 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 96-117)

Burmistrz Drezdenka wyjaśnił m.in., iż Gmina nie posiada wyposażenia wymienionego w ww. rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. Brak sprzętu był konsekwencją braku ratowników. Burmistrz zadeklarował, iż w przyszłym roku będą ratownicy wraz z całym niezbędnym wyposażeniem.

(dowód: akta kontroli str. 21-22, 23-24)

częstkowa

Podjęte przez Gminę działania profilaktyczne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w miejscach wykorzystywanych do kąpieli nie były w pełni prawidłowe. Natomiast pozytywnie należy ocenić przedsięwzięcia edukacyjne służące bezpieczeństwu korzystających w takich miejsc.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o:

1. Zgłoszenie właściwemu organowi faktu wyznaczenia MWDK w Zagórz oraz Lubiewie.
2. Uzyskanie zgody właściciela wody na zorganizowanie MWDK w Zagórz.
3. Prawidłowe oznakowanie MWDK.
4. Zapewnienie stałej kontroli wyznaczonego obszaru wodnego przez ratowników wodnych.
5. Prawidłowe wyposażenie MWDK w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze (wzrokowe i słuchowe), sprzęt medyczny, leki oraz artykuły sanitarne zgodnie z obowiązującymi przepisami.

¹¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 261.

¹² Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosku

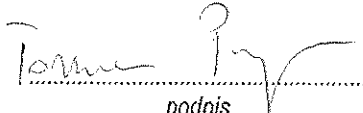
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

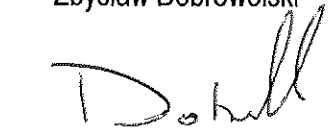
Zielona Góra, dnia 9 października 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Tomasz Przybysz
inspektor kontroli państwowej.

.....
podpis

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

.....
Podpis